

# Svoboda tudi za tiste, ki mislijo drugače

V ponedeljek, 23. maja je bila v prostorih Cankarjevega doma v Ljubljani sklepna prireditev natečaja z naslovom »Revolucija še traja, kje je naše in moje mesto v njej«. S prireditvijo in natečajem, ki so ju organizirale družbenopolitične organizacije občine Ljubljana Center, so hkrati obeležili tudi dan mladosti.

Prireditev je potekala v dveh delih. Dopoldne so mladi za tako imenovano okroglo mizo predstavili svoje prispevke. Nekoliko kasneje se je pričel kulturni del na katerem so nastopili mladi iz Murske Sobote, Sodražice, Žirov, Vinice, Delnic in občine Center.

Pogovor za okroglo mizo sta vodila profesorja Ana Brvar in Albert Augustinčič. Mladi iz srednjih šol in njihovi sogovorniki so odprli niz vprašanj, ki so jih reševali v pogovoru med sabo in starejšimi, tudi predstavniki političnih organizacij v občini. Iztočnice so bili nekateri odlomki literarnih prispevkov, ki so jih brali učenci srednje šole za družboslovje in splošno kulturo Vida Janežič iz Poljan.

Največ prispevkov je bilo na temo o majhnem, a ponosnem slovenskem narodu, o morali nji-

hove generacije in o takojšnjem ukrepanju, ker bo jutri pepozno. Govorili so o svobodi tudi za tiste, ki mislijo drugače, vendar so napravili še en skok dalje. Ugotovili so, da je potrebno udeležiti in priznati tudi razlike v dejanjih. Življenje je raznoliko, kar je predvsem potrebno upoštevati. Vendar je subjekt ponekod preveč izpostavljen in tudi napaden, ker izstopa z inteligenco in moralno.

Prisotni so ugotovili, da smo presegli obdobje evforij in kolektivnega razmišljanja. Za vse procese v družbi so potrebni mehanizmi za obrambo demokracije pred zlorabami. Kljub vsemu povedanemu pa so ugotovili, da je vse preveč prisotna ljubezen do demokracije besed, manj pa do demokracije dejanj.

Razložili so, da je narava ogrožena, preveč podrejena in obrzda-

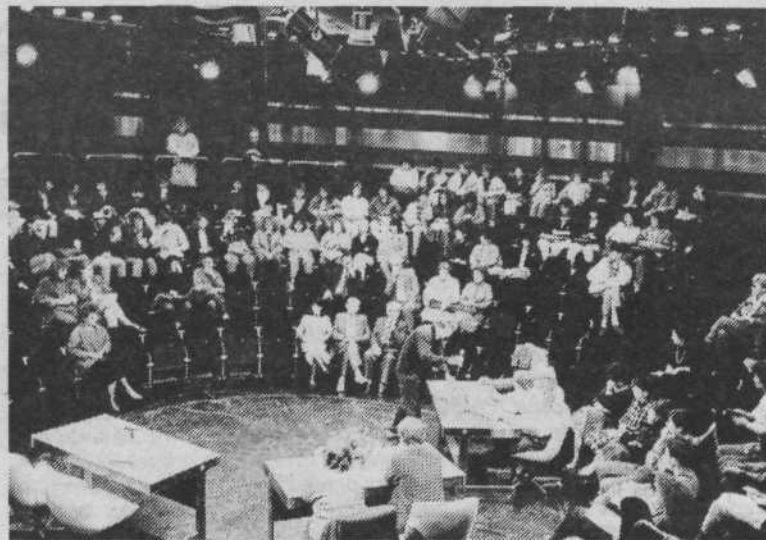
na od človeka, kar se kaže tudi pri njem samem, ker premnogokrat igra nepristne igrice, tudi pri elementarnih čustvih, kot je ljubezen.

Nekaterim učencem je letos uspelo z izrazi preseči povprečnost in se v svojih delih vrnili k izviru, k bistvu. Omenjene so bile tudi ustavne spremembe, ki naj bi omogočile prilagoditev sistema, ki naj bi postal orodje v boju za boljše življenje.

Na koncu sta Anja Stefan in Boštjan Klemenčič predstavila raziskovalno nalogo, v kateri sta analizirala vrednote v treh letih natečaja. Bistvene ugotovitve njunih spoznanj pa bomo predstavili v naslednji številki.

Na natečaj »Revolucija še traja« je prispelo 434 del in sicer z literarnega in likovnega področja. Razen tega so mladi izdelali še en film in en glasbeni prispevek. Sodelovali niso le mladi iz občine Center, ampak tudi iz pobratenih občin Delnice (SR Hrvaška) in Bjelo polje (SR Črna gora), kakor tudi iz nekaterih drugih občin v Sloveniji.

LOJZ TRŠAN



Med pogovorom za okroglo mizo so mladi razložili svoje poglede na današnji svet

## Kulturni teden mladih

Center za interesne dejavnosti mladih (CIDM) občine Ljubljana Center je letos prvič organiziral kulturni teden mladih v prostorih ki jih ima na voljo krajevna skupnost Poljane. Tako je rešil prostorske težave, programske in finančne pa so ostale. Osnovna zamisel kulturnega tedna je bila predstavitev mladih iz OO ZSMS. Bil pa je slab odziv in zato je bilo potrebno oblikovati program z razpoložljivimi sredstvi.

Programsko smo poskušali zajeti čimveč dejavnosti. Vse skupaj se je začelo v ponedeljek 13. junija ob 21. uri s predstavitev etnične glasbe Madagarskarja v izvedbi Josepha Rakotorahalaha. V torek se je predstavila gledališka skupina Srednje pedagoške šole z Malim princem, v sredo pa je bila projekcija diapozitivov Južne Amerike Mitja Jesenova in recital Zorža Martela. Četrtek je bil namenjen video programu, dopoldanski otroški je obsegal risanke Walta Disneya in risani film Srečni Luka. Popoldne pa so se zvrstili naslednji filmi: Vojaški sladoled, Amater in Devet tednov in pol.

Klubske dejavnosti, ki je vedno potekala ob četrtkih, zvečer smo to pot popestrili z video posnetkom koncerta Tine Turner. Med kulturnim tednom, od 13. do 16. junija je bila razstava fotografij Marjana Ošlaja, Alenke Cipot in Miodraga Kostevca.

SANDI ŽAKELJ

## Letošnji dobitniki mladinskih občinskih priznanj

Srebrni znak za mlade družbenopolitične aktiviste so dobili: Irena Hudin, Miodrag Kostevc, Gordana Modrijan, Igor Polajnar, Marko Šabec, Katja Škrubelj, Tomaž Štrumbelj, Špela Verovšek in Milena Vodopivec.

Srebrni znak ZSMS za OO ZSMS so dobili: Osnovna šola Ledina, Domska skupnost in OO ZSMS DUZU in Center za MPD pri OK ZSMS Ljubljana Center.

Srebrni znak za mentorje sta dobila: Judita Gerjol in Milan Rogelj. Priznanje OK ZSMS Ljubljana Center so dobili: Bojan Kravt, Tine Kurent, Jelena Ljumović, Aleksej Loos, Ilija Stanković in Barbara Šinigoj.

Slovesna podelitev je bila v četrtek, 23. junija v prostorih Centra za interesne dejavnosti mladih na Poljanski cesti.

## Malo predlogov, malo priznanj

Na letošnji razpis OK ZSMS Ljubljana Center za dobitnike Srebrnih znakov ZSMS in Priznanj OK ZSMS Ljubljana – Center je prispelo skromno število predlogov – skupaj 18, razpisanih pa jih je bilo 30.

Predvsem je bil majhen odziv za razpisana priznanja za mentorje, OO ZSMS in družbene organizacije in društva, pa tudi za mlade družbenopolitične aktiviste.

O razlogih lahko le razmišljamo – od najbolj banalnih (da npr. naslovniki niso prejeli pošte z razpisom za priznanja) – do že bolj resnih in zaskrbljujočih (npr. odnos do podeljevanja priznanj).

Predlagatelji se v glavnem ponavljajo, kar kaže na (ne) aktivnost osnovnih mladinskih sredin.

LILI KRANJC

## BRIGADIRSKO POLETJE

### Malo je pravih brigadirjev

Približujejo se začetki mladinskih delovnih akcij, na katerih bodo sodelovali tudi brigadirji naše OK ZSMS.

Tako bo 3. julija odšla v Hrastnik MDB Vida Janežič – Lučka, ki bo štela okrog 40 brigadirjev in bo delala na republiki MDA Zasavje. V začetku julija bo odpotovalo v Prizren 5 brigadirjev, ki bodo v MDB Edvard Kardelj – Bevec skupaj z brigadirji centrskih občin glavnih mest Jugoslavije. Pionirska delovna brigada Boško Buha na MDA Sava je začela z delom že 12. junija. V njej je pet naših pionirjev in ena mentorica.

Priprave na brigadirsko poletje tečejo že nekaj časa. Vendar pa se težave pri »nabiranju« brigadirjev ponavljajo tudi letos. Tistih, ki bi radi šli na MDA – je vse manj.

Z OK ZSMS Ljubljana Center sicer že pošiljamo prošnje za izredno plačane odsotnosti z dela za tiste brigadirje, ki so zaposleni in upamo, da tu ne bo večjih težav. Vendar pa mlade delavce in študente redkokdaj srečamo med prijavljenimi za MDA. Nekaj več je odziva med srednješolci, vendar v glavnem tam, kjer se udeležba na MDA šteje kot opravljanje obvezne delavne prakse.

Ostane torej dejstvo, da je pravih brigadirjev bore malo, to pa vpliva tudi na kakovost akcije, na homogenost in na prijateljstvo v brigadi.

Poleg tega se naša OK ZSMS letos spet srečuje s problemom financiranja brigad, zato bomo morali zaprositi za denarno pomoč, če bomo hoteli, brigade ustrezno opremiti.

Sicer pa še naprej pozivamo vse, ki so se odločili za brigadirsko poletje, da nas pokličejo na telefon 324-891!

LILI KRANJC

## Pionirski horuk!

V soboto, 11. junija, je odpotovalo na delovno akcijo SAVA 88 5 pionirjev iz občine Ljubljana Center: Gregor Stražar (OŠ Tone Čufar), Alja Berčič (OŠ Ledina), Mitja Jereb (OŠ Tone Tomšič), Žiga Zupančič in Katarina Slatner (OŠ Majda Vrhovnik). Sodelovali bodo v brigadi Boško Buha, ki jo sestavljajo pionirji iz vseh glavnih mest republik in pokrajin.

Delovna akcija bo trajala do 7. julija. Pionirji bodo nabirali jagode in maline ter zdravilna zelišča za potrebe farmacevtske industrije.

## Malobrojan, ali ponosan slovenački narod

Jeste li ikada imali osjećaj da u vama leži čitav jedan esej, toliko, divnih misli, a jednostavno ne znate kako da zahvatite iz te riznice i prospete zlato po papiru. E baš tako se ja sa osećam. Koliko znam sebe, ovo se dešava uvijek kada treba da pišem o nečem poznatom, inspirativnom i... pa zašto ne reći, i o nečem drugom. Tako je kad pišem o ljubavi, o Jugoslaviji i evo sad – o Sloveniji. Ima mnogo toga da se kaže (riznica je tu), ali je teško. Zato izbjegavam te teme. Čovjek je u stvari slabiji, samo mu ime gordo zvuči, zar ne? Medjutim, ovog puta se od mene prečutno očekivalo da uzmem ovu temu jer se »svadjam za Slovence«.

A hoću baš da pišem, zainat svima što bi htjeli Sloveniju između Austrije i Jugoslavije, i zoniranje (ja sam iz inkriminirane zone B) in verbalni građanski rat i sve to... Znam da Slovenci (ipak) vole Jugoslaviju, pa neka onda znaju da i ja njih volim, što automatski znači da svi »južnjaci« ne misle da su »ti Slovenci« prepotentna, frigidna i nacija bez nacije. I kao što su oni zainat svim birokratskim in dogmatskim okovima najrazvijenija socialistička republika u svijetu, tako da je zainat volim te Slovence. To je oplemenjeni inat.

Istorija je divna stvar, ali se od nje ne živi, (to mi Crnogorci treba da utuvimo). Budućnost je posledica sadašnjosti, zato hoću da govorim o onome što Slovenci jesu i što bi trebalo da budu.

Ne znam zašto, ali imam utisak da Slovenci imaju neku urođenu nesigurnost, neki mrak u sebi koji ih steže, ograničava. Zato i misle da su usamljeni,



ogroženi, žrtve. Da li je to zbog vječite borbe za samoodržavanje – ne znam, ali sigurno znam da ih baš TO čini, odnosno drugim predstavlja kao grube, sa-

Med številnimi spisi, ko so prispeli na natečaj o revoluciji smo za objavo izbrali spis učenke četrtega razreda srednje šole iz pobratene občine Bjelo polje. Ker misli mlade Črnogorke z izredno izostrenim čutom in pogumom zadevajo odnose med narodi v Jugoslaviji, smo se odločili, da objavimo njeno delo v celoti. Namenoma ga nismo prevedli. Objavljamo ga v originalu, da ne bi kakorkoli okrnili prefinjenih misli, ki zadevajo nas vse.

možive i otudjene ljude. Naravno da nije tako. Imala sam nekoliko prijatelja Slovenaca i znam da je to maska, medjutim, mnogo ljudi, vjerujte, nema strpljenja da traga, zaviri ispod maske, ili bar pruži još jednu šansu drugom čovjeku. Mnogo je lakše odmahnuti rukom: »Ma pusti ga, čudak«. E, zato savjetujem da ne sudite brzo o njima, ponešto oprostite, imajte na umu da: čovjek je čovjeku bog. Ma kako da vas isprovociram »Mladina« ima, kako šokira »Lajbah«, ne budite strog sudija. »Što je čovjek ako se prepusti samo hladnom razumu? Zločinac, teški zločinac«, kaže Ugo Fascado. Ja lično priznajem, da ima mnogo toga što mi se sviđa kot Slovenaca. Mislim da su oni u Jugoslaviji što je pubertetlija u familiji – ne podnose laži zajedničkog življenja. Mnogo novih ideja, kreativni potezi, hrabrost – sve nam to dolazi iz Slovenije. Ako se neko plaši tih pametnih svjevnjaka onda je to zato što prijetu da razruše mnoge iluzije u koje smo se uljuljali: nešto smo kao srednje razvijena industrijska, demokratska država, sve je u redu i tako to.

Nikada nisam bila u Sloveniji. Kada buđen prvi put išla ponijeću ove retke da uporedim i vidim da se i ja možda nisam uljuljkala u neke predrasude. Bilo kako bilo, ipak ću biti srećna ako ove moje rečenice pomognu nekome da razbije »Slovenački sindrom«. Svjesna sam da književnost ne mijenja život zbog proste činjenice, jer je sama život...

DANIJELA ZEJAK  
IV. razred Obrazovni center  
Miloje Dobrasinović 1 Škola Bjelo Polje

## KAKO GLEDAJO NA NAŠO DRUŽBO MLADI

# Skrbi jih kriza, obširno o Titu

Anja Stefan in Boštjan Klemenčič, dijaka srednje šole za družboslovje in splošno kulturo Vida Janežič sta pod vodstvom mentorja prof. Alberta Augustinčiča analizirala vrednote v prispevkih za natečaj »Revolucija še traja, kje je naše in moje mesto v njej«, za leti 1984 in 1985.

Mladi v nalogah izražajo želje po radikalnih spremembah, tako v politiki kot v gospodarstvu. Bega in skrbi jih kriza, ki prinaša poleg drugega tudi brezposelnost. Veliko so pisali tudi o humani družbi, kjer za današnjost menijo, da so odnosi manj človeški, kot bi morali biti; o družini, kjer otrok začne spoznavati odnose in take pričakuje tudi od ostalih ljudi. Lotili so se tudi pojma svoboda, ki pa so ga omejili le na obdobje po zadnji svetovni vojni. Nekateri pa so si pri tem ustvarili zelo popačeno in zidealizirano podobo, ki so jo opisali s čistim paralarstvom.

V analiziranih prispevkih mladi pišejo, da imajo v povezavi s starejšimi težave. Nekateri menijo, da so le ti pesimisti, ki onemogočajo mlade v boju za spremembe. Hkrati pa se zavedajo, da so tudi mladi večkrat preveč odtujeni in nepristopni. Mlada raziskovalca sta opazila tudi pogosto pojavnost imena Tito v prispevkih in menita, da se v glavah šolarjev, ki ga niso poznali, spremeni zgolj v belega goloba, tako da bodo njegove posamezne aktivnosti zbledele in se pretopile v celoto. »Ne omenjajmo njegovega imena povsod tam, kjer nam to pade na misel. Večkrat ga tako spremenimo

v breztesni pojem, v kult, ki razen parolarstva nima nobene druge vrednosti. Prav zato ker je bil izjemen človek, je bil tudi človek s svojimi slabostmi in napakami prav tako kot z dobrimi lastnostmi. Tudi on je imel svojo čast, ki nam danes ne sme dopustiti, da zlorablamo njegovo ime.«

Za pravico menita da je to upravičenost posameznika do dobrin, tako moralnih kot materialnih. Ta zakon se v zgodovini ni nikoli spremenil, spreminjali so se le človekovi kriteriji.

Na koncu sta ugotovila, da so mladi, ki so poslali prispevke, odrasli v času največjega gospodarskega razcveta naše države, pa tudi v času najvišjega standarda. Zaradi vseslabšega gospodarskega položaja hočejo najti izhod, želijo izboljšati položaj. Zato jih politika vse bolj privlači.

LOJZ TRŠAN